

ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ З ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗА НАПРЯМОМ ПІДГОТОВКИ «ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ»

П.Б. Джуринський

Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, м. Одеса,
pbdjurinsky@ukr.net

Сучасні умови освітньої політики України, потребують наявності висококваліфікованих фахівців, здатних забезпечити оздоровлення та фізичне виховання школярів; збагатити знаннями та вміннями молоде покоління навичками здорового способу життя; сприяти формуванню у студентської молоді та інших верств населення свідомого прагнення до постійного самовдосконалення, підвищення рівня фізичного розвитку і здоров'я.

Згідно з Концепцією розвитку післядипломної освіти в Україні існує необхідність забезпечення рівного доступу до якісної освіти, створення умов систематичного оновлення професійних знань, дотримання стабільної періодичності та термінів навчання учителів фізичного виховання дітей та молоді з урахуванням встановленого порядку атестації фахівців. У цьому зв'язку в умовах розповсюдження надання освітніх послуг підвищуються вимоги до якості кваліфікації спеціалістів різних галузей, зокрема в галузі фізичного виховання.

Сьогодні Одеський регіон екологічно забруднюється постійними викидами автомобілів та хімічних відходів кількох підприємств. Кількість онкологічних захворювань постійно зростає і посідає одне з перших місць на Україні, зростає потреба в підготовці і постійному вдосконаленні фахівців з фізичного виховання.

На півдні України не існує курсів підвищення кваліфікації інструкторів тренажерного залу, тренерів-викладачів з оздоровчого фітнесу, фахівців з фізичної культури для оздоровчої роботи в дитячих садках, поліклініках, санаторіях, школах-інтернатах; викладачів фізичного виховання вищих навчальних закладів I-II та III-IV рівнів акредитації; учителів фізкультури загальноосвітніх шкіл, які займаються з дітьми, віднесеними до спеціальної медичної групи, що дає всі підстави вважати справу надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації фахівців за напрямом підготовки 24.00.00 «Фізичне виховання» при Південноукраїнському національному педагогічному університеті імені К.Д. Ушинського вкрай необхідною.

Актуальність проблеми та стан системи надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації за напрямом підготовки 24.00.00 «Фізичне виховання» дасть змогу активізувати процес удосконалення якості підвищення кваліфікації фахівців в галузі фізичного виховання, спорту та здоров'я людини.

Професійна програма підвищення кваліфікації (ПППК) спрямована на фахове удосконалення та підвищення кваліфікації педагогічних працівників за напрямом підготовки «Фізичне виховання» для інструкторів тренажерного залу, тренерів-викладачів з оздоровчого фітнесу, фахівців з фізичної культури для оздоровчої роботи в дитячих садках, поліклініках, санаторіях, школах-інтернатах; викладачів фізичного виховання вищих навчальних закладів I-II та III-IV рівнів акредитації; учителів фізкультури загальноосвітніх шкіл, які займаються з дітьми, віднесеними до спеціальної медичної групи. Особам, які успішно пройшли атестацію за професійною програмою, видається свідоцтво про підвищення кваліфікації встановленого зразка. Мета: Підвищити кваліфікацію педагогічних працівників за напрямом підготовки «Фізичне виховання», створити умови для практичного оволодіння слухачами новітніми оздоровчими технологіями, сучасними методиками реабілітації, фізичного розвитку, підвищення рівня фізичної підготовленості населення, умінь і навичок з формування здорового способу життя, індивідуалізації та диференціації фізичних навантажень, підбору раціональних методів та засобів фізичного виховання, для цього вирішуються такі завдання:

- привести фахову підготовку у відповідність сучасним вимогам до професійної кваліфікації педагогічних працівників у сфері фізичної культури, спорту та здоров'я людини, підвищити рівень базових знань та умінь;

- оновити та вдосконалити теоретичні знання та практичні навички з інноваційних технологій з психології особистості, форм та методів навчання та виховання рухової активності, фітнесу та здоров'я, вертебро-оздоровчими методиками реабілітації опорно-рухового апарату. особливостями долікарської медичної допомоги в загрозливих для життя станах та загальних захворюваннях, з сучасними методами біологічних досліджень;

- сформувані у фахівців з фізичного виховання мотивацію потреб в постійному самовдосконаленні, вмінні самостійно вчитись.

Нормативний термін навчання та структура ПППК

Тривалість навчання на курсах підвищення кваліфікації за ПППК складає 216 годин. Для інструкторів тренажерного залу, тренерів-викладачів з оздоровчого фітнесу, фахівців з фізичної культури для оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах, поліклініках, санаторіях, школах-інтернатах; викладачів фізичного виховання вищих навчальних закладів I-II та III-IV рівнів акредитації; учителів фізкультури загальноосвітніх шкіл, які займаються з дітьми, віднесеними до спеціальної медичної групи тривалість навчання не перевищує чотирьох тижнів.

Відповідно до вимог Положення про систему підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників ПППК, які працюють за напрямом специфічних категорій «Фізичне виховання», яка побудована за модульним принципом. Вона містить дві складові:

1. *Психолого-педагогічний цикл* формує базисні знання педагогічних працівників у сфері освіти та виробничого навчання, які не пов'язані безпосередньо з виконанням його професійних функцій. Мета навчання за загальною складовою полягає у наданні та поглибленні конкретних знань з педагогічних, психологічних та соціально-гуманітарних дисциплін.

2. *Фаховий цикл*, опанування якого дозволить фахівцям з фізичного виховання виконувати свої функції та обов'язки, що визначені в його посадових інструкціях та підвищення фахового рівня фахівців з фізичного виховання у сфері освіти та виробничого навчання.

Форми навчання

Форми навчання: очна. В організації навчального процесу використовуються різні навчальні методи (лекції, семінари, практичні, виїзні заняття, розгляд конкретних ситуацій, групові та індивідуальні консультації, тестування тощо). Знання, уміння та навички, які одержують слухачі курсів за результатами навчання за професійною програмою підвищення кваліфікації керівників підприємств, установ та організацій у сфері освіти та виробничого навчання. Мета професійної програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників за напрямом підготовки «Фізичне виховання» для інструкторів тренажерного залу, тренерів-викладачів з оздоровчого фітнесу, фахівців з фізичної культури для оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах, поліклініках, санаторіях, школах-інтернатах; викладачів фізичного виховання вищих навчальних закладів I-II та III-IV рівнів акредитації; учителів фізкультури загальноосвітніх шкіл, які займаються з дітьми, віднесеними до спеціальної медичної групи - поновлення та вдосконалення теоретичних знань та практичних навичок, які необхідні для ефективного вирішення професійних завдань.

Очікувані результати:

Після засвоєння програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників за напрямом підготовки «Фізичне виховання» слухачі повинні знати:

- по-перше, слухачі повинні знати форми та методи професійного навчання, організації навчально-оздоровчого процесу, психологію особистості;

- по-друге, визначати напрями та види оздоровчих технологій відповідно до контингенту, рівня фізичного розвитку, фізичної підготовленості та здоров'я, оволодіти сучасними методичними прийомами фізкультурно-оздоровчого процесу, уміти практично використовувати та впроваджувати їх у професійну діяльність відповідно до специфіки завдань, залежно від навчальної мети, варіювати ними;

- по-третє, вести документацію у сфері фізичного виховання щодо планування, прогнозування, контролю навчально-оздоровчого процесу, професійно-педагогічного процесу, питань з охорони праці;

- по-четверте, вміти організувати навчальні практики, враховуючи особливості фізкультурно-спортивної організації, підприємства, оздоровчого фітнес-клубу, загальноосвітньої школи та т.ін.

Методи викладання (стратегія навчання)

Досягнення навчальних цілей здійснюється шляхом:

- проведення оглядових та проблемних лекцій, консультацій при заохоченні слухачів на активну участь. Вивчення лекційного матеріалу дасть змогу слухачам придбати теоретичні знання

щодо інноваційних форм і методів професійного навчання та технологій, їх визначення, механізмів впровадження;

- участі в практичних заняттях стосовно пропонованим планам та методичним рекомендаціям; на практичних заняттях слухачі мають оволодіти навичками впровадження та використання новітніх технологій з оздоровчого фізичного виховання, корекції навчальних програм, раціонального фізичного розвитку, фізичної підготовленості, формування навичок здорового способу життя, складати документи з планування та організації навчального процесу, проводити презентацію своїх матеріалів та брати участь в обговоренні матеріалів своїх колег;

- самостійного навчання слухачів на основі розробленого для курсу комплексу навчально-методичних матеріалів;

- виконання слухачами індивідуальних навчально-практичних завдань з розробки оздоровчих технологій з фізичного виховання;

- проведення поточного та підсумкового тестування.

Методи оцінювання, форми контролю, критерії оцінювання

Оцінювання дисципліни здійснюється за 100-бальною шкалою та 7-бальною буквеною шкалою ECTS. Протягом семестру:

- практика - участь у практичних заняттях (розробка фізкультурно-оздоровчих технологій тощо) – 30%;

- написання творчої роботи та її захист (25 сторінок комп'ютерного друку, 14 шрифт через 1,5 інтервал) – 50%;

- знання важливих понять курсу, змісту та методів аналізу – письмове підсумкове тестування - 20% .

Шкала оцінювання: 90-100 б. - відмінно (A); 75-89 б. - добре (BC);

60-74 б. - задовільно (DE); 35-59 б. - незадовільно з можливістю повторного складання (FX); 1-34 б. - незадовільно з обов'язковим повторним курсом (F). Наприкінці проходження підвищення кваліфікації педагогічних працівників за напрямом підготовки "Фізичне виховання" проводиться контрольне випробування (тестування) на основі результатів поточного та оцінки за індивідуальну роботу. Підсумкова оцінка з підвищення кваліфікації педагогічних працівників за напрямом підготовки "Фізичне виховання" розподіляється за наступними видами: оцінка за розроблені фізкультурно-оздоровчі технології (середній бал), оцінка за індивідуальну роботу (середній бал), оцінка з підсумкового контролю (додаються бали від 15% до 30%).

Навчальний план з підвищення кваліфікації педагогічних працівників за напрямом підготовки «Фізичне виховання» освітньої галузі 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини»

Назва дисциплін	Загальна кількість ауд. год.	лекції	практ. заняття	самост. робота	усього
I. Психолого-педагогічний цикл	24	8	16	12	36
1.1. Психологія особистості	12	4	8	6	18
1.2. Інноваційні форми та методи навчання	12	4	8	6	18
II. Фахова підготовка	48	20	28	42	90
2.1. Теорія і методика фізичного виховання	4	2	4	4	8
2.2. Теорія і методика фізичного виховання оздоровчої спрямованості	12	4	8	12	24
2.3. Сучасні технології з рухової активності, фітнесу та здоров'я	14	4	8	8	22
2.4.Вертебро-оздоровчі методи реабілітації опорно-рухового апарату	8	4	4	8	16
2.5. Біологічні методи досліджень	4	2	2	4	8
2.6.Долікарська медична допомога	4	2	2	2	6
2.7. Охорона праці	2	2	-	4	6
Педагогічна практика	-	-	-	-	54
Кваліфікаційна робота	-	-	-	-	36
Усього:	140	28	44	54	216

Освітню діяльність щодо підвищення кваліфікації фахівців з фізичного виховання планується здійснювати на концептуальних засадах національної програми «Вчитель», Концепції національного виховання, Концепції національної системи фізичного виховання дітей, учнівської і студентської молоді України, Державної національної програми «Освіта» (Україна ХХІ століття), Наказу МОН України «Про невідкладні заходи щодо збереження здоров'я учнів під час проведення занять з фізичної культури, захисту Вітчизни та позакласних спортивно-масових заходів» (пр. № 1008 від 06.11.2008 р.), Рішення колегії міністерства освіти і науки України «Про реформування системи фізичного виховання учнів та студентської молоді у навчальних закладах України» (пр. № 13/1-2 10 11/1, від 11.11.2008 р.).

Література:

1. Асмолов А.Г. Психология личности. - М. 1990. - 368 с.
2. Бодалев А.А. Психология общения. М.; Воронеж, 1996. - 256 с.
3. Бурлачук Л.Р. Психодиагностика личности. - К.: Здоровье, 1989. - 169 с.
4. Брушлинский А. Проблемы психологии субъекта. М. - 1994.
5. Геврик С.О. Охрана праці: підручник для вищих закладів освіти. К.: Ельга: Ніка-центр, 2003.
6. Гигиена детей и подростков. Руководство для санитарных врачей. Под ред. Сердюковой Г. Н., Сухановой А. Г. , М., 1986, 496 с.
7. Джуринський П.Б. Оздоровчі фізичні вправи та поради зі збереження здоров'я школярів: навчальний посібник. – Одеса.: ПДПУ ім. К.Д. Ушинського. 2008. – 106с.
8. Здоровый образ жизни и его составляющие: учеб. Пособие для студ.высш.учеб.заведений / Е.Н. Назарова, Ю.Д. Жилов. – М.: Издательский центр «Академия», 2007. – 256с.
9. Здоровый образ жизни и физическое совершенствование: учеб.пособие для студ.высш.учеб.заведений / Г.С. Туманян. – М.: Издательский центр «Академия», 2006. – 336с.
10. Здоровый образ жизни в современной школе: программы, мероприятия, игры / Е.А. Воронова. – Ростов н/Д: феникс, 2007. – 245 с.
11. Евминов В.В. Как навсегда победить боль в спине. – К.: СК «Юока», 2002.- 96с.
12. Инновационный менеджмент: Учебник для вузов / С.Д. Ильенкова, Л.М. Тохберг, С.Ю. Ягудин и др.; Под ред С.Д. Ильенковой. - М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997.
13. Инновационный процесс как объект исследования // Управленческие нововведения в США: Проблемы внедрения. - М.: Наука, 1986. - С. 22-58.
14. Круцевич Т.Ю. Методы исследования индивидуального здоровья детей и подростков в процессе физического воспитания.– К., 1999.– 232 с.
15. Краткая медицинская энциклопедия – Под редак. Петровського Б. В., М., 1990, в 3-х томах.
16. Основы педиатрии и гигиены детей дошкольного возраста – Чабовская А. П., Голубев В. В., Егорова Т. И., М., 1987, 272 с.
17. Меерсон Ф.З. Общий механизм адаптации и профилактики. – М.: Медицина, 1979. – 296 с.
18. Плахтій П.Д., Мухін В.М., Евминов В.В., И.О. Куделя. Профілактор Євмінова як засіб корекції порушень постави у школярів: Навчальний посібник. – Кам'янець-Подільський: Абетка, 2006. – 160 с.
19. Теорія і методика фізичного виховання: (Том 1). За ред. Круцевич Т.Ю. – К.: «Олімпійська література», 2008. - 392с.
20. Фищенко В.Я., Рой И.В., Евминов В.В. и др. Кинезотерапия неврологических проявлений остеохондроза поясничного отдела позвоночника на профилаторе Евминова. – К.: Ин-т травматологии и ортопедии АМН Украины, 2002.- 34с.
21. Шеремет Б.Г., Джуринський П.Б., Богатов А.О. Корекційне фізичне виховання з дітьми зі сколіотичними порушеннями хребта з використанням профілактора Евмінова. – Одеса.: ПНПУ ім. К.Д. Ушинського, 2009. – 43 с.